

YUNUS EMRE ORTAOKULU

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ve YAZILIM DERSİ

5. SINIFLAR

DERS NOTU 1

Fazlı KARAKAŞOĞLU

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

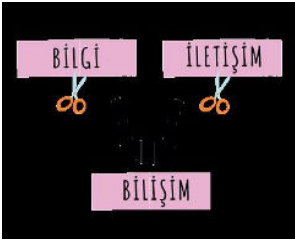
Bilgi Nedir?

Bir konu ya da iş konusunda öğrenilen ya da öğretilen şeylerdir. İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünüdür.

İletişim Nedir?

Duygu, düşünce ya da bilgilerin; ses, yazı ya da sembollerle paylaşılmasıdır. Araç kullanarak ya da kullanmadan yapılabilecek bir bilgi alışverişidir.

Bilişim Nedir?

Bilginin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak üretilmesi, saklanması, iletilmesi ve ihtiyaca uygun olarak biçimlendirilmesi ile ilgilenilen bir çalışma alanıdır.

Teknoloji Nedir?

İnsanın hayatını kolaylaştırmak amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Nedir?

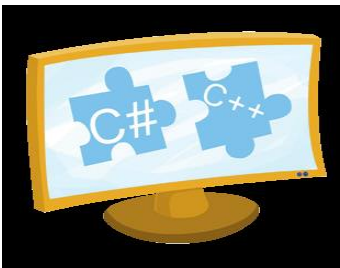
BİT: Bilginin toplanması, işlenmesi, saklanması ve iletilmesini sağlayan her türlü teknolojiye denir.

Donanım Nedir?

Donanım: Bir bilgisayar sistemini oluşturan ve fiziksel olarak dokunulabilen araçların tümüne donanım denir.

İPUCU: ELLE TUTULABİLİR, GÖZLE GÖRÜLEBİLİR

Yazılım Nedir?

Bilgisayar donanımının istenilen amaçlar doğrultusunda çalıştırılmasıyla kullanıcının bilgisayarda istediği işlemleri yapabilmesini sağlayan programlardır.

İPUCU: ELLE TUTULAMAZ, GÖZLE GÖRÜLEBİLİR

Arayüz Nedir?

***Arayüz:** Elektronik cihazlardaki yazılımların kontrolü amacıyla kullanılan ortak yüzeylere verilen isimdir.*

***Örneğin;**Cep telefonunda uygulamaların bulunduğu ekran.*

Etkileşim Nedir?

***Etkileşim:** Teknolojik araçların arayüzleri aracılığıyla bizimle kurdukları iletişimidir.*

***Örneğin;**Dokunmatik ekranda dosyaları sürüklemek.*

İnternet Nedir?

Diğer bilgisayar ağlarının birbirine bağlanmasıyla oluşmuş ve farklı noktalar arasında elektronik veri alışverişine olanak sağlayan dünyaca yaygın ağ sistemidir.

Bilişim Teknolojilerinin Kullanıldığı Alanlar

E-Eğitim

Etkileşimli tahta, Projeksiyon cihazı, Fotokopi makinesi vb.

E-Sağlık

E-Randevu, E-Reçete, MR, röntgen vb.

E-Ulaşım

GPS, navigasyon, radar, mobese vb.

E-Güvenlik

Kameralar, alarm sistemleri, X-Ray vb.

E-Bankacılık

ATM, pos cihazı, kredi kartı, online ve mobil bankacılık, para sayma makineleri vb.

E-Alışveriş

İnternet mağazaları(Hepsiburada.com vb.)

Her bir saatlik çalışma süresi sonunda 5-15 dakikalık aralar verilmeli.

Ara verildiği sırada gözler dinlendirilmeli (Kitap okumak veya televizyon izlemek gibi aktivitelerden kaçınılmalı.).

Ara verildiği sırada hareketli egzersiz yapılmalı (Bisiklet sürme, yürüyüş, paten kaymak gibi.).

Bilgisayar Kullanırken Nelere Dikkat Etmeliyiz?

1. Dik oturmalıyız.
2. Kollar dirseklerden 90° kırılmalı.
3. Bilekler klavye kullanırken desteklenmeli.
4. Ekran göz hizasına gelmeli.
5. Ayaklar yerle temas etmeli, yer ile temas etmediği durumda ayaklar desteklenmeli.
6. Koltuk yüksekliği ayarlanabilir olmalı.
7. Ekrana yakından bakılmamalı (50 - 70 cm).
8. Her bir saatlik çalışma süresi sonunda 5-15 dakikalık aralar verilmeli.
9. Ara verildiği sırada gözler dinlendirilmeli (Kitap okumak ya da televizyon izlemek gibi aktivitelerden kaçınılmalı.)
10. Ara verildiği sırada hareketli egzersiz yapılmalı. (Bisiklet sürme, yürüyüş, paten kaymak gibi)

İç Donanım Birimleri:

- 1- Güç Kaynağı
- 2- İşlemci
- 3- Anakart
- 4- Sabit Disk
- 5- Ram Bellek
- 6- Ses ve Ekran Kartı

Dış Donanım Birimleri:

- 7- Ekran
- 8- Klavye
- 9- Fare
- 10- Yazıcı
- 11- Kulaklık
- 12- Mikrofon

DIŞINDA NE VAR İÇİNDE NE VAR?

İç Donanım Birimleri: Bir bilgisayarın içerisinde yer alan ve anakarta doğrudan ya da kabloyla bağlı olan donanım birimlerine iç donanım birimleri adı verilir.

Dış Donanım Birimleri: Bilgisayara kablolu ya da kablosuz olarak dışarıdan bağlı olan giriş/çıkış ve depolama araçlarının tamamına dış donanım birimleri denir.

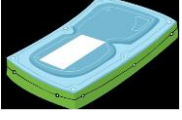
BİLGİSAYARIMDA GÖRDÜKLERİM, GÖRMEDİKLERİM

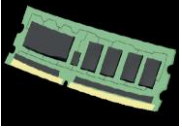
Güç Kaynağı: Bilgisayar gibi elektrikle çalışan araçlara güç sağlayan iç donanım parçasıdır.

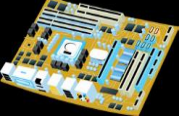
İşlemci: Bilgisayara girilen programlama komutlarını yorumlamak ve uygulamak için gerekli olan temel iç donanım parçasıdır.

Sabit Disk: Bilgisayarda, verilerin kalıcı olarak depolanmasını ve istenildiğinde silinebilmesini sağlayan iç donanım parçasıdır.

Ram Bellek: Kullanıcının bilgisayar üzerinde çalışması sırasında yaptığı işlemlere ait verilerin geçici olarak tutulduğu iç donanım parçasıdır. Bilgisayar kapatıldığında ram içerisindeki tüm veriler silinmektedir.

Anakart: Bilgisayarın tüm donanım birimleri arasında iletişimi sağlayan temel donanım parçasıdır.

Bunu evimizdeki elektrik ağına benzetebilirsiniz. Nasıl ki kablolar evdeki her odaya elektrik iletilmesini sağlıyorsa “Anakart” da bilgisayarda bu iletişimi sağlar.

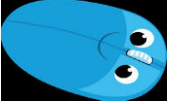
Ses ve video gibi içeriklerin bilgisayarda gösterilmesi ve düzenlenebilmesi için **ses ve video kartı** gibi diğer iç donanımlara da ihtiyaç vardır.

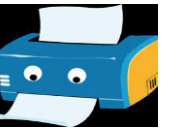
Bilgisayarda yapılan tüm işlemlerin bir dış donanım elemanı olan **ekran** üzerinden takip edilir.

Klavye: Üzerindeki tuşlar yardımıyla bilgisayara metin türünden verigirişinin yapılmasını ya da tuş komutlarının uygulanmasını sağlayan dış donanım parçasıdır.

Fare: Bilgisayar ekranındaki işaretçinin konumunu değiştirerek, üzerindeki tuşlar yardımıyla istenilen ekran bölümünün kontrolünü sağlayan küçük dış donanım parçasıdır.

Bilgisayarda hazırlanan dokümanların kâğıt üzerinde çıktısının alınabilmesi için **yazıcılar** kullanılır.

Yazılım: Bilgisayar donanımının istenilen amaçlar doğrultusunda çalıştırılmasıyla kullanıcının bilgisayarda istediği işlemleri yapabilmesini sağlayan programlardır.

Uygulama Yazılımları

İşletim Sistemi Yazılımları: Bilgisayara ait tüm donanım ve yazılım kaynaklarını kullanarak bilgisayarın yönetimini sağlayan bilgisayar ve kullanıcı arasındaki arayüz yazılımlarıdır.

Windows, Linux, Android, IOS vb gibi.

Uygulama Yazılımları: Bilgisayara ihtiyaçlarımız doğrultusunda sonradan kurduğumuz yazılımlardır.

Not: Yerli ve Milli işletim sistemimiz Linux temelli Pardus işletim sistemidir.

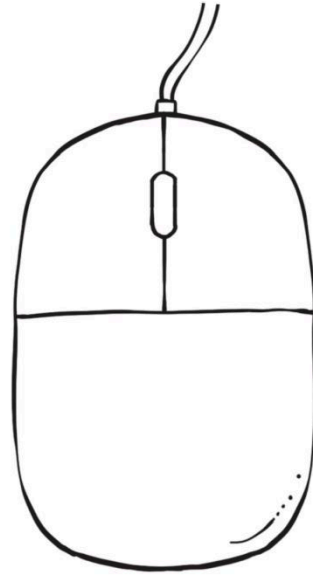
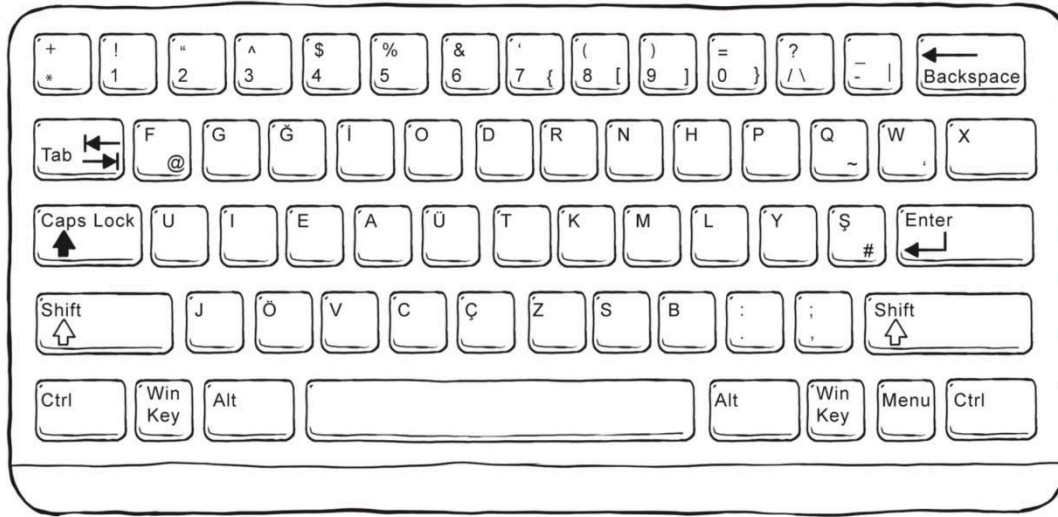

ÇALIŞMA - FARE VE KLAVYE TUŞLARINI ARIYOR

Klavye ve Fare görselindeki tuşları bularak yönergede istenen renge boyayınız.

1. Kısa yol ve simge seçimi için kullanılan kontrol tuşlarını **SARI** renge boyayalım.
2. Yazı yazarken boşluk bırakmaya yarayan tuşu bulalım ve **KIRMIZI** renge boyayalım.
3. Yazı yazarken paragraf başı bırakmaya yarayan tuşu bulalım ve **KAHVERENGİ** renge boyayalım.
4. Sola (geriye) doğru silmek için kullanılan tuşu bulalım ve **LACİVERT** renge boyayalım.
5. Yazı karakterlerinin (harflerin) bulunduğu tuşları **YEŞİL** renge boyayalım.
6. Sayı yazmak için kullanılan tuşları bulalım ve **MAVİ** renge boyayalım.
7. Sürekli büyük harf veya küçük harf yazmak için kullanılan tuşu **MOR** renge boyayalım.
8. Sayıların üzerindeki karakterleri yazmamızı sağlamak için sayı tuşu ile birlikte basılan tuşları bulalım ve **AÇIK MAVİ** renkte boyayalım.
9. Fare üzerinde tek tıklayınca dosya seçmeye, çift tıklayınca dosyaları açmaya yarayan tuşu bulalım ve **SİYAH** renge boyayalım.
10. Fare üzerinde dosyaları silme, kopyalama, taşıma, yeniden adlandırma gibi ayarların olduğu menüyü açmaya yarayan tuşu bulalım ve **PEMBE** renge boyayalım.
11. Farenin internet sayfalarında ya da belgelerde aşağı doğru kaydırma işlemi

KLAVYE-FARE TUŞLARINI BULALIM

Kim Giriş Kim Çıkış?

Açıklama:

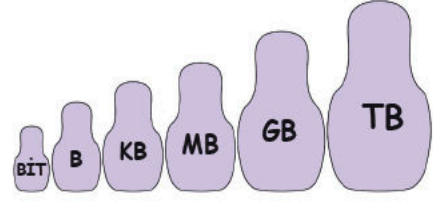
Yukarıda karışık olarak görselleri verilen bilgisayar parçalarını aşağıdaki tabloda uygun olan yerlere doldurun. Bu bilgisayar parçalarının dışında aklınıza gelen başka giriş, çıkış yada hem giriş hem çıkış birimi varsa tabloya ekleyin.

GİRİŞ AYGITLARI	HEM GİRİŞ HEM ÇIKIŞ	ÇIKIŞ AYGITLARI
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.

ÇALIŞMA - VERİLERİM NEREDE?

Hayatta bazı ölçü birimleri vardır. Mesela anneniz size ‘Manavdan elma alıp gelir misin?’ dediğinde siz ‘Kaç kilo almalıyım?’ diye sorarsınız. İşte sizin orada kullandığınız kilo ağırlık ölçü birimidir. Kg, ton gibi. Bilgisayardaki dosyaların da büyüklüğünü belirtmek için kullanılan ölçü birimleri vardır. Bunlara bilgisayar **hafıza birimleri** denir.”

8 BİT (BİT) = 1 BYTE (B)
1024 BYTE (B) = 1 KİLOBYTE (KB)
1024 KİLOBYTE (KB) = 1 MEGABYTE (MB)
1024 MEGABYTE (MB) = 1 GİGABYTE (GB)
1024 GİGABYTE (GB) = 1 TERABYTE (TB)

Küçükten Büyüğe Sıralanışı

BİT (BİT) < BYTE (B) < KİLOBYTE (KB) < MEGABYTE (MB) < GİGABYTE (GB) < TERABYTE (TB)

Tablo-1, verileri saklamak için kullanılan dosya biçimlerini ve bilgisayarda kaplayacakları alanları göstermektedir. Tablo-2, ilk tabloda gösterilen dosya biçimlerini saklamanıza yardımcı olacak donanımları ve sahip oldukları hafıza kapasitesini göstermektedir

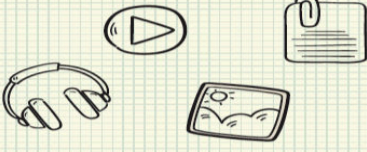
Bu çalışma kağıdında sizden istenilen Tablo-2'de donanımların karşısında yer alan boşluklu kısımları doldurmanızdır. Tablo-1'den faydalanarak donanım ürünlerinin kaçar adet belge, resim, MP3, film ve oyun saklayabileceğini yazınız.

DOSYA BİÇİMLERİ VE HAFIZA BOYUTLARI				Tablo-1
				
Belge	Resim	Müzik	Film	Oyun
1 MB	3 MB	5 MB	1 GB	50 GB

Donanım	İÇİNE SİĞABİLECEK DOSYALAR					Tablo-2
 1.44 MB	 Belge	 Resim	 MP3	 Film	 Oyun	
 700 MB	 Belge	 Resim	 MP3	 Film	 Oyun	
 4.7 GB	 Belge	 Resim	 MP3	 Film	 Oyun	
 16 GB	 Belge	 Resim	 MP3	 Film	 Oyun	
 500 GB	 Belge	 Resim	 MP3	 Film	 Oyun	

DOSYA NEDİR?

Dijital ortamlarda **bilgi** ve **komutları** kaydetmek için kullanılan birimlere **dosya** denir.

Dosya içerisindeki bilgi; **metin, resim, ses ve video** gibi içerikler olabilir.

DOSYA YAPISI

Bir dosya ismi **3 kısımdan** oluşur:

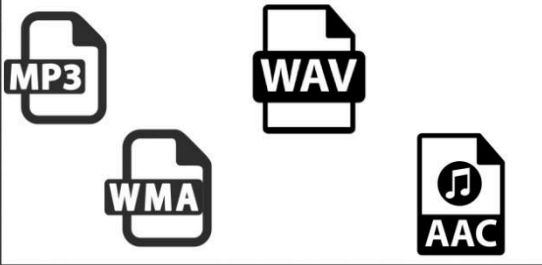
bilgisayar.jpg

Dosya Adı

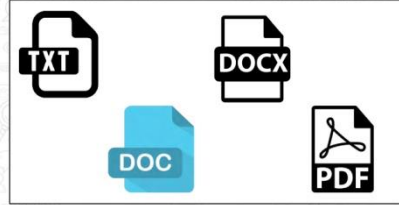
Nokta

Dosya Uzantısı

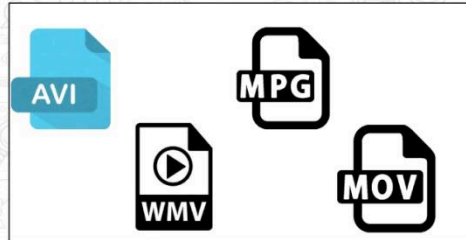
Ses Dosyaları Uzantıları

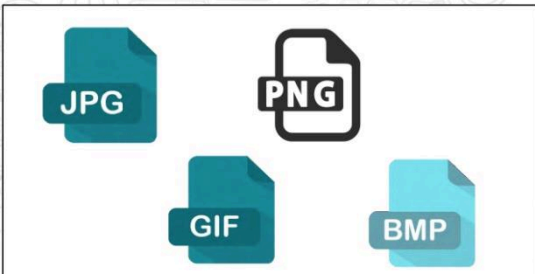
Belge Dosyaları Uzantıları

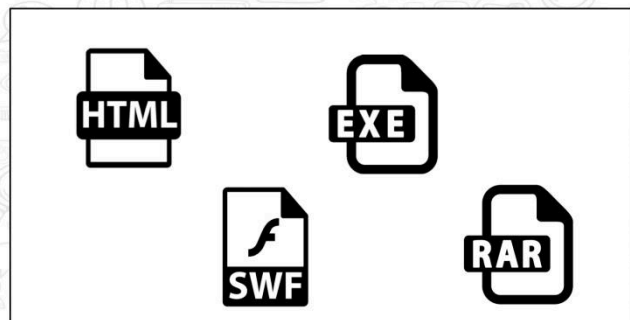
Video Dosyaları Uzantıları

Resim Dosyaları Uzantıları

Diğer Uzantılar...

ETİK NEDİR?

Etik: Etik; doğru ile yanlış, haklı ile haksız, iyi ile kötüyü, adil ile adil olmayı ayırt etmek, bunun sonucunda da doğru, haklı, iyi ve adil olduğuna inandığımız şeyleri yapmaktır.

İNTERNET ETİĞİ NEDİR?

İnternet Etiği: İnternet üzerinde iletişimde bulunurken doğru ve ahlaki olan davranışlarla, yanlış ve ahlaki olmayan davranışları belirleyen kurallar bütünüdür. İnternet etiği, gerçek hayatta insanlara gösterdiğiniz saygı ve nezaketin İnternet ortamında da gösterilmesidir.

İNTERNETİ YALANCI
ŞAHİT OLARAK
KULLANMAMALIYIZ.

BAŞKALARININ
GİZLİ VE KİŞİSEL
DOSYALARINI
ÇALMAMALIYIZ.

İNTERNETİ İNSANLARA
ZARAR VERMEK İÇİN
KULLANMAMALIYIZ.

BAŞKALARININ
İNTERNETTE
YAPTIĞI ÇALIŞMALARA
ENGEL OLMAMALIYIZ.

PARASINI
ÖDEMEDİĞİMİZ
YAZILIMLARI
KULLANMAMALIYIZ.

Teknolojiyi Etik Kullanma Kılavuzu

İnterneti ya da sosyal medyayı insanlara zarar vermek amacıyla kullanmak.

Proje ödevimizi hazırlarken tüm bilgiyi internet sitelerinden almak.

Arkadaşımızın çektiği fotoğrafı sosyal medya hesabımızda kendimizin gibi göstermek.

Arkadaşımızın yalnızca bizimle paylaştığı özel bilgilerini sosyal medya hesabımızda paylaşmak.

Arkadaşlarımızın ya da başka insanların sosyal medya hesaplarını ele geçirmek.

Kişisel verileri izinsiz kopyalamak ve dağıtmak.

Parasını ödemediğimiz yazılımları kopyalayıp kendi malımız gibi kullanmak.

Sahte içerik hazırlayarak kullanıcıları yanıltmak.

Genel ahlaka aykırı içerik oluşturmak ve yaymak.

Komşumuzun kablosuz ağını izinsiz kullanarak film indirmek.

Bilgisayarımızdan sosyal medya hesabına giren arkadaşımızın hesabındaki fotoğrafları izni olmadan silmek ya da değiştirmek.

Firmalara zarar vermek için firmanın sahte web güncesi (bloğunu) oluşturmak.

Kaynak göstermeden içerik kullanmak.

Kişilerin gerçek kimliklerini gizleyerek sahte profiller oluşturmak.

Şirketlerin itibarını artırmak için web güncesi (blog) yazarlarına ücretli olarak yanlış içerik hazırlatmak.

İTERNET VE BİT KULLANIM KURALLARI ÇALIŞMA KAĞIDI

Maddelerin yanındaki kutucuklara doğru ya da yanlış olmalarına göre D (Doğru) veya Y (Yanlış) işaretlerini koyunuz.

1	İnternette sohbet ederken, mesaj gönderirken, adınız, soyadınız, adresiniz, telefon numaranız, kredi kartı numaranız gibi kişisel ve özel bilgilerinizi vermenizde hiç bir sakınca yoktur.	
2	Kimseye internette kullandığınız kullanıcı adınızı ya da parolanızı söylemeyin.	
3	Web sitesinin "Güvenlik Politikası"na mutlaka bakın ve sitenin sizden istediği bu bilgileri hangi amaçla kullanacağını öğrenin.	
4	Güvenilirliğinden emin olmadığınız sitelere gereğinden fazla bilgi vermeyin, gerekirse siteyi terk edin.	
5	Bazı insanların kötü niyetli olabileceklerini unutmayın. Bu nedenle İnternette tanıştığınız kişileri mutlaka ailenize söyleyin.	
6	Yeni tanıştığınız kişilerden aldığınız mesajları ailenize göstermeden ve ailenizin onayını almadan onlarla sohbet edin.	
7	Ailenize sormadan İnternet aracılığıyla hiçbir şey satın almayın ve hiçbir koşulda kredi kartı numarası vermeyin.	
8	Ailenizle konuşmadan İnternet aracılığıyla sorulan sorulara cevap vermeyin. Hiçbir formu doldurmayın ya da hiçbir yarışmaya katılmayın.	
9	Eğer bazı kişilerin çocuklara söylenmemesi gereken bir şey söylediğine rastlarsanız sizde ona aynısını söyleyin.	
10	Eğer birisi size resim gönderir, herhangi bir siteyi ziyaret etmenizi önerir ya da uygun olmayan bir dille konuşmayı önerirse, söylediklerini hemen yapın.	
11	Aileniz yanınızda olmadan ve onaylamadan internette tanıştığınız kimseyle buluşmayın.	
12	Eğer İnternette tanıştığınız birisi size herhangi bir şey gönderirse hemen kabul edin.	
13	İnternette iyi bir dil kullanın ve nazik olun.	
14	Sadece şaka yapıyor olsanız bile kimseyi korkutmayın ya da tehdit etmeyin.	
15	Ailenizin sizin güvenliğinizi ve sağlığını düşündüğünü bilin. Bilgisayar ve internet konusundaki kurallara uyma konusunda ailenizle işbirliği içinde olun ve İnternet yüzünden başınıza ne gelirse gelsin mutlaka ailenize söyleyin.	
16	Kızdığınız insanlara kızgınlığınızı küfür ve saldırgan bir tutum sergileyerek anlatın.	
17	Eğer birisi size karşı saygısızca davranıyorsa o kişiyi engellenmiş kişiler listesine ekleyerek onunla tartışmalara girmeyin.	
18	Koyu, kalın veya büyük harflerle yazı tipini bütün cümlelerde kullanmamalısınız. Çünkü büyük harf ya da koyu ve kalın yazı yazmak, dikkat çekmek ya da kızgınlık anlamına gelmektedir.	
19	Rumuz olarak tartışma ya da hakaret içeren isimler kullanmanızda hiçbir sakınca yoktur.	
20	Ailenize haber vermeden de bilgisayar üzerinden özel fotoğraflar paylaşabilirsiniz.	

Unutmayın ki;

Sohbette tamamen tanınmaz durumda değilsiniz. Tüm sohbet sunucuları giriş bilgileriniz üzerinden IP adresinizi (bilgisayarınızın numarası) ve hangi ISS (İnternet Servis Sağlayıcı) üzerinden internete girdiğinizi tespit edebilir. ISS'de sizinle ilgili birçok bilgi bulunmaktadır. IP adresiniz tespit edilebileceği için bilgisayarınızı başkalarının kullanması durumunda sorumluluğun size ait olduğunu unutmayınız.

İnternet aracılığı ile dünyanın dört bir yanından birbirine bağlanan insanlar aynı çevrim içi ortamı paylaşırlar. Tıpkı, bizim aynı ülkeyi, aynı şehri paylaştığımız gibi. Buna dijital ya da siber dünya da diyebiliriz. Çevrimiçi ortamda da, gerçek hayatta olduğu gibi bazı kurallar vardır. Dijital ortamı paylaşan herkesin bu kurallara uyması beklenir. İşte buna da dijital yurttaşlık diyoruz. Yani, gerçek hayatta uymamız gereken tüm kurallara İnternet'te gezinirken de uymamız gerekir.

DİJİTAL GÜVENLİK

Kişisel bilgi güvenliğine internet üstünde oldukça dikkat etmeli ve internet ortamında gezindiği sayfaların güvenilirliğine dikkat etmelidir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL ERİŞİM

İyi bir dijital yurttaş (vatandaş), internette rastladığı içeriklerin doğru, yanlış, yanıltıcı olup olmadığını anlayabilmelidir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL TİCARET

İnternette alışveriş ile riskleri bilmeli, güvenli alışveriş yapabilmeli, yanıltıcı içeriklere kanmamalıdır.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL İLETİŞİM

İnternette konuştuğu, paylaşımda bulunduğu diğer kişilerle saygılı bir iletişim kurabilmeli, internet ortamında kişisel bilgilerinin gizliliğini kötü niyetli insanlardan koruyabilmelidir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL OKUR YAZARLIK

Bilişim teknolojilerini ve interneti etkili biçimde kullanabilmeli, dijital araçlarla üretebilmelidir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL ETİK

Gerçek yaşamda olduğu gibi internette de etik değerlere saygılı olmalı, ahlak çerçevesinde yapması gereken davranışlar sergilemelidir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL KANUN

Gerçek hayatta suç olan tüm davranışların internette de yapılmasının suç olduğunu bilir, buna uymayanları ilgili birimlere bildirir.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL HAK VE SORUMLULUKLAR

İnternette kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkalarına da yapmamalıdır. Başkalarının içeriklerini izinsiz kullanmamalıdır.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

DİJİTAL SAĞLIK

Bilişim teknolojilerini ve interneti kullanırken fiziksel ve zihinsel sağlığını korumalı, bağımlılık derecesinde kullanımdan kaçınmalıdır.

DİJİTAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

İYİ BİR DİJİTAL YURTTAŞ OL

E-DEVLET NEDİR?

E-Devlet, kamu hizmetlerine tek bir noktadan erişim imkanı sağlayan bir internet sitesidir. Yani E-Devlet üzerinden vatandaş olarak bir kamu dairesine gitmeden bir çok işimizi halledebiliriz.

Örneğin vergilerimizi ödeyebilir, İkametgah çıkarabiliriz.

E-DEVLET'İN YARARLARI NELERDİR?

- ★ Zamandan kazanç sağlanır.
- ★ Maliyetler düşer, verimlilik, hayat kalitesi ve memnuniyet artar.
- ★ Kağıt bağımlılığı ve kullanımı azalır.
- ★ Var olan bilgilere istediğiniz yer ve ortamda ulaşmayı sağlar.
- ★ Hem devlet hem de vatandaş için karar almada kolaylık ve hız sağlanır.

NASIL ALIRIM?

- ★ PTT müdürlüklerinden veya PTT şubelerinden E-Devlet şifresi alınmalıdır.
- ★ Şifre almak için kendimiz başvuru yapmalıyız.
- ★ Başvuru esnasında üzerinde TC Kimlik No yazılı olan nüfus cüzdanımız yanımızda olmalıdır.

NASIL GİRERİM?

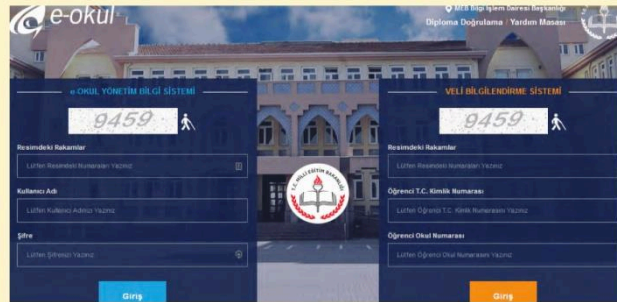
E - RANDEVU

YENİ KİMLİK KARTI RANDEVU SİSTEMİ

E - OKUL

DIJİTAL AYAK İZİ TESTİ

- 1 **İnternete her gün girer misin?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 2 **İnternette kaç saat çevrimiçi kalırsın?**
(a) 2 saatten çok
(b) 2 saatten az
- 3 **İnternete telefondan da bağlanıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 4 **İnternette şarkı paylaşıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 5 **İnternette video paylaşıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 6 **Forum sayfalarındaki tartışmalara katılır mısın?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 7 **Okuduğun haberler için yorum yapar mısın?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 8 **Anlık ileti alıp gönderir misin?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 9 **Sohbet eder misin?**
(a) Evet
(b) Hayır

“Şimdi kaç adet a, kaç adet b yanıtınızın olduğunu sayın. a şıkkı sayınızı 2, b şıkkı sayınızı da 1 ile çarpın. Daha sonra her iki puanı toplayın. Bu sizin İnternet ortamındaki Dijital Ayak İzi Puanınız olacak.

9 ise;

Dijital ortamda ayak izlerin çok yoğun olmasa da var. Yanıtlarını gözden geçir. İnternet’te paylaştığın bazı şeyler senin güvenliğin için riskleri de beraberinde getirir. İzlerinin azlığı az risk taşısa da özel bilgilerini paylaşıırken yine de çok dikkatli davranmalısın.

10-14 arasında ise;

Dijital ayak izin oldukça yoğun. Hemen paylaşımlarını gözden geçirmelisin ve bundan sonrası için İnternet’te kendini korumak konusunda çok daha hassas davranmalısın. Yanıtlarına yeniden bak. Sence, İnternet ortamında dijital ayak izini arttıran davranışlar hangileri? Sence neler yapmalısın?

15-18 arasında ise;

Dijital ortam yani İnternet senin ayak izlerinle dolu! İnternet’te neler paylaşıyorsun? Şimdi bu sorunun yanıtını düşün ve durumunu değerlendir. Henüz geç kalmış sayılmazsın ama bundan sonrası için bazı kararlar almalı ve bu kararları uygulamalı. Artık, İnternet’e girdiğin andan itibaren güvenli davranmalı, kendi saygınlığına zarar verecek davranışlardan uzak durmalısın. Unutma, dijital ortamdaki ayak izlerin silinmez. Kendine bir liste yap ve bu listeye ‘çevrimiçiye yapmaman gereken kuralları’ yaz. Bu listeyi bilgisayar başındayken görebileceğin bir yere as ve dijital ayak izini kontrol altına al.

1. Görev: Yaratıcı Slogan Etkinliği

1. Sloganınızın amacı ne?
2. Kimler için hazırladınız?
3. Sloganınız nerelerde yer alacak? (Televizyon, sokak panoları, reklam tabelaları, okullar, internet vb.)
4. Sizce, bu sloganı duyduklarında insanların tepkisi nasıl olacak? Neler hissetmelerini ya da neler düşünmelerini isterdiniz?

Slogan:

2. Görev: Hikâye Yazma Etkinliği

Şimdi sizden dijital yurttaşlık kurallarına uymayan bir çocuğun başından geçenleri anlatan bir hikâye yazmanızı

istiyorum. Bu hikâyeyi yazarken aşağıdaki soruları da dikkate alınız;

- Hikâyenin adı ne?
- Hikâye nerede geçiyor?
- Hikâyenin kahramanları/kişileri kimler?
- Hikâyede geçen kahramanlarının özellikleri neler?
- Bu hikâye kimler için yazıldı? Okuyanlar, bu hikâyeden ne öğrenebilirler?

3. Görev: Gazete/Televizyon Haberi Etkinliği

‘Geçtiğimiz aylarda, İstanbul’da, 13-17 yaş arası 13.500 gencin katıldığı bir araştırma yapıldı. Bu araştırmada çıkan bazı sonuçlar şu şekilde:

- Her 4 öğrenciden 3’ü her gün İnternet’e giriyor.
- Öğrencilerin %30’u parolalarında doğum tarihlerini kullanmakta bir sakınca görmüyor.

Bu araştırmayı konu alan bir haber yapacaksınız. Haberinizi gazete haberi ya da televizyonda yayınlanacak bir haber olarak düşünebilirsiniz. Haberinizde, İnternet kullanım oranları yüksek olan gençlere parola güvenliği konusunda neler söylersiniz?’

- Haberin başlığı ne olacak?
- Haber nerede yayınlanacak? Kaç kişiye ulaşacak?
- Haber nasıl bir etki yaratacak?
- Haberi izleyen öğretmenler, aileler ve gençler ne düşünecek?

Haber:

Şifrenize mutlaka
sayı, BÜYÜK-küçük harf
ve bir sembol ekleyin.

Örneğin,
Bilgisayar
yerine
81LG1S@y@r

En az 8
karakter
kullanın.

Örneğin, şifreniz:
parola1
e-posta şifreniz:
parola1mail@
sosyal medyada kullanacağınız şifreniz:
parola1twtr olabilir.

Basit bir kelimenin içerisindeki
harf ve rakamları değiştirebilirsiniz.

Örneğin:
B yerine 8,
İ, I, L yerine 1,
S yerine 5,
O yerine 0,
g yerine 9

Şifre belirlerken önce,
unutmayacağınız
bir cümle oluşturun.

Örneğin, sevdiğiniz bir şarkıda geçen
ya da bulduğunuz yeni bir cümleyi
şu şekilde kullanabilirsiniz.
'Bugün bayram, erken kalkın çocuklar'

8uGün.8@yr@ml

Kolayca tahmin
edilebilecek bir
parola kullanmayın!

(Örneğin, okulun adı, tuttuğun
takımın adı, evcil hayvanın
adı vb.)

Belirli bir güvenli parola bulun.
Farklı siteler ya da e-posta
adresleriniz için, kullandığınız
sitelye özel olarak ek sembol,
harf ya da sayı ekleyin.

Sözlükten alınan
bir sözcük
kullanmayın!

Hiçbir
özel kimlik bilgisi
kullanmayın!

(Ad-soyad, e-posta, telefon,
kimlik numarası, doğum tarihi,
okul numarası vb.)

ÖRNEK PROFİL : Neslihan Bilgili

Ailesi (babası Ahmet, annesi Zeynep, erkek kardeşi Hakan, kız kardeşi Sinem) ile birlikte İstanbul'da oturuyor. Doğum günü 4 Mart 2003. Yürüyüş yapmayı, kitap okumayı, film izlemeyi ve internette zaman geçirmeyi çok seviyor. Kısa bir süre önce Harry Potter ve Sırlar Odası kitabını bitirdi ve bu kitabı çok beğendi! Kısa bir süre önce yeni bir mail hesabı açtı ve hangi parolayı kullanacağını düşünüyor.

Lütfen aşağıdaki parolalar arasında seçim yapmasında ona yardım edin!

PAROLA	DERECESİ	NEDEN
Bilgili	Zayıf	Soyadını kullanır.
AhZe0304	Orta Derece	Babanın ve annenin isimlerinin ilk harfi, ay ve gün olarak doğum tarihi
İstanbul	Zayıf	Ev adresi
Harry0304	Orta Derece	En sevdiği kitabın adının bir bölümü, ay ve gün olarak doğum tarihini kullanır
NeSINEM2	Orta Derece	Adının ilk iki harfi, kardeşinin adı ve kardeş sayısı
03041990	Zayıf	Doğum tarihi
ki@sh90	Güçlü	Şunun kısaltması : "Sahilde kitap okumak" ve doğum yılı
N1hknLOVE!	Güçlü	Şunun kısaltması : "Neslihan, kardeşi Hakan'ı çok seviyor."

SIR GİBİ SAKLI

Ahmet Amca E-posta hesabı için güvenli bir şifre oluşturmuştur. Şifresini unutmaması için öncelikle "Samsunlu" kelimesiyle kodlamıştır. Kutuların altındaki boş kısımlara şifreyi oluşturan karakterlerin özelliklerini yazınız.

S							
---	--	--	--	--	--	--	--

1. Karakter:

S	@						
---	---	--	--	--	--	--	--

2. Karakter:

S	@	m					
---	---	---	--	--	--	--	--

3. Karakter:

S	@	m	5				
---	---	---	---	--	--	--	--

4. Karakter:

S	@	m	5	U			
---	---	---	---	---	--	--	--

5. Karakter:

S	@	m	5	U	#		
---	---	---	---	---	---	--	--

6. Karakter:

S	@	m	5	U	#	1	
---	---	---	---	---	---	---	--

7. Karakter:

S	@	m	5	U	#	1	u
---	---	---	---	---	---	---	---

8. Karakter:

Ahmet Amca şifresini oluşturdu. Şimdi sıra sizde. Aşağıdaki kutucuğa 8 karakterli bir şifre yazınız

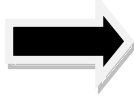
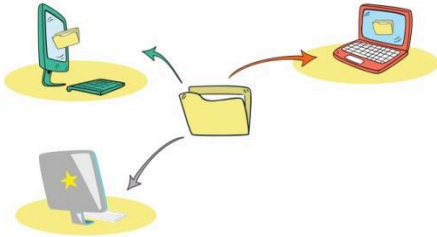
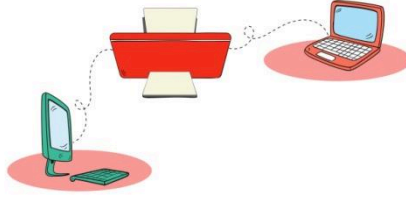
--	--	--	--	--	--	--	--

BİLGİSAYAR AĞI NEDİR?

Bilgisayar Ağı: İki ya da daha fazla bilgisayarın bilgi paylaşımı veya iletişimi için bağlanmasıyla oluşan yapıya “Bilgisayar Ağı” denir.

NERELERDE KULLANILIR?

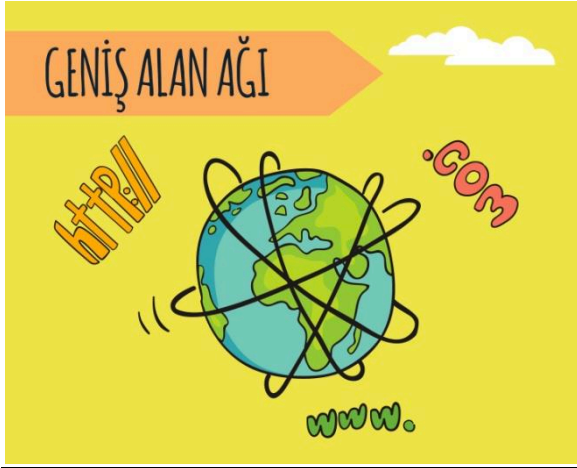
okul, hastane, banka, kütüphane gibi

NEDEN KULLANILIR?**İLETİŞİM KURMAK****DOSYA PAYLAŞIMI****ÇEVRE BİRİMLERİNİN PAYLAŞIMI****UYGULAMA YAZILIMI PAYLAŞIMI****AĞ TÜRLERİ NELERDİR?****YEREL ALAN AĞI**

Yerel Alan Ağı: Birbirine yakın mesafedeki; aynı binada veya aynı oda içerisinde bulunan bilgisayarların bağlanmasıyla oluşturulan ağlardır.

Metropol Alan Ağı: Bir şehir ya da geniş bir mekanda bulunan Yerel Alan Ağlarının birbirine bağlanmasıyla oluşan ağ türüdür.

Geniş Alan Ağı: Birbirine çok uzak mesafedeki bilgisayar veya ağların bağlanmasıyla oluşan ağ türüdür.

SORU: Bu ağ türlerini küçükten büyüğe sıralayınız?----→

İNTERNET'TE ARAMA, BİLGİLERİ TARAMA

Dünyadaki tüm bilgisayarları birbirine bağlayan, **elektronik bir iletişim ağıdır.**

(World Wide Web: Dünya çapında ağ)
Dünyadaki bilgisayarların birbirleri ile iletişim kurabildikleri büyük bir ağıdır.

Böylece, internette bulunan yazı, grafik, ses, görüntü ve resim gibi tüm içerikler, diğer bilgisayarlara iletilebilir.

Tüm web sitelerinin adresleri, 'www.' ile başlar. Bu ağı kısaca 'web' de deriz.

E-POSTA

İnternet üzerinden gönderilen **elektronik mektup**, e-mail.

URL

(Uniform Resource Location: Düzgün Kaynak Bulucu) Web sitelerinin, **internetteki yerini belirleyen bağlantı adreslerine** verilen isimdir. Her web sayfası, kullanıcılarının ulaşması için bir bağlantı adresine yani bir URL'ye sahiptir.

SİBER

İnternet ile ilgili olan durumlar için kullanılır. Örneğin, siber dünya, siber zorbalık, siber tuzaklar vb.

ARAMA MOTORU

İnternette **arama yaptığımız** web siteleridir. Yazdığımız sözcüklerin geçtiği tüm web sitelerini listeler ve bilgiye hızlı ulaşmamızı sağlar.

Örneğin, www.google.com.tr

VİRÜS

Bir bilgisayardan diğerine yayılan ve **bilgisayarı olumsuz etkileyen** yazılım programlarıdır.

SPAM

İnternette, **isteğimiz dışında aldığımız, kimin gönderdiği belli olmayan** e-postalardır. Çoğunlukla spam maillerin (iletilerin) amacı, reklam yapmak ya da bilgisayara virüs bulaştırmaktır.

Hosting

Web site içeriklerinin, internette görünebilmesi için **sürekli internet bağlantısına sahip yerlerde tutulması** gerekir. Böylece, her zaman web sitelerine ulaşabiliriz. İşte bu sisteme hosting denir.

Aramanızı “ ” Sınırlandırın!

“Kaşığı’yı ben kırmıştım...”

2 Kelime ile Arama Yapın!

Nöbetçi Eczanelerin Telefon Numaraları

Nöbetçi Eczane

Yazım Hataları Önemlidir!

SeyfETtin, SEYİFETTİN, SefyETtin

Yazımı düzeltilmiş su soru için sonuçları görüyorsunuz :

Seyfettin

....

Basit Kalıplar Kullanın!

4. Levent'te balık yemini nereden alabilirim?

Akvaryum balık yemi 4.Levent

Kısaltma Kullanmayın!

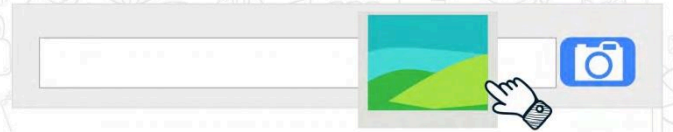
Tel Modelleri

Telefon Modelleri

Görsel Arama

Benzer Görseller:

INTERNET

INTERNETTE DAHA HIZLI
ARAMA YAPABİLİRSİN.
İŞTE SANA KÜÇÜK İP UÇLARI:

Birkaç kelime ile arama yap.

Basit anahtar kelimeler kullan.

Kelimelerin arasına **'+' işareti** koy.

Kısaltma kullanma. (Örn. : İst. yerine İstanbul)

Kelimeleri **'tekil'** olarak yaz.
(Örn. : Kitaplar yerine kitap)

Kalıp halinde bir şey arıyorsan, **tırnak işareti** ("...") içine al.

INTERNETTE ÜLKELERİN
KULLANDIĞI ALAN
KODLARI:

.au AVUSTRALYA

.be BELÇİKA

.br BREZİLYA

.ca KANADA

.ch İSVİÇRE

.cn ÇİN

.fr FRANSA

.in HİNDİSTAN

.jp JAPONYA

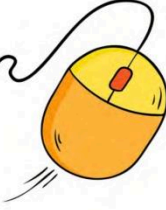
.mx MEKSİKA

.nz YENİ ZELANDA

.uk BİRLEŞİK KRALLIK

.tr TÜRKİYE

HANGİ ALAN UZANTILARINI
KİMLER KULLANIR?

.com: Özel şirketler

.net: İnternet hizmeti sağlayan firmalar

.org: Kâr amacı olmayan vakıf veya
dernek gibi kuruluşlar

.gov: Devlet kurumları

.edu: Üniversiteler

.info: Bilgi içerikli siteler

.meb.k12.tr: İlkokul, ortaokul ve liseler

WEB SİTESİ DEĞERLENDİRME FORMU

1. WEB SİTESİ
Sitenin Adı :

2. WEB SİTESİ
Sitenin Adı :

EVET

HAYIR

EVET

HAYIR

1 Web sitesinin kime ait olduğu yazıyor. (Kurum, marka, şirket, tanınmış kişi)

☐☐☐☐

2 İçerdiği bilgileri doğrulayabileceğim telefon, e-posta, adres gibi iletişim bilgileri var.

☐☐☐☐

3 İçerikleri kimin yazdığı belirtilmiş.

☐☐☐☐

4 İçeriklerinin ne zaman yazıldığını gösteren tarihler var.

☐☐☐☐

5 Web sitesindeki tüm bağlantılar çalışıyor.

☐☐☐☐

6 "Hakkımızda", "İletişim", "Bize Ulaşın" gibi bölümler var ve hepsi çalışıyor.

☐☐☐☐

7 Kullanılan fotoğraflar gerçek mi?

☐☐☐☐

8 İçerikte dilbilgisi, yazım ve cümle yapıları doğru şekilde kullanılıyor.

☐☐☐☐

NOTLAR.....: